

SUAUGUSIŪJŲ MOTERŲ AKNĖS MORFOLOGIJA IR POTIPIŲ SKIRTUMAI

Darbo autorė. Inga ČESNAVIČIŪTĖ (VI kursas).

Darbo vadovai. Doc. dr. Rūta GANCEVIČIENĖ, gyd. rez. Agnė SAUSDRAVĖ, gyd. Laura LUKAVIČIŪTĖ, VU MF Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika, VULSK Dermatovenerologijos centras.

Darbo tikslas. Įvertinti subjektyvaus aknės klinikinio vaizdo ir gyvenimo kokybės sąsajas akne sergančioms suaugusioms moterims.

Darbo metodika. Nuo 2022 metų spalio iki 2023 sausio buvo atliekamas anketinis skerspjūvio tyrimas, kuriuo buvo siekiama įvertinti suaugusiųjų moterų aknės morfologiją bei tiriamųjų gyvenimo kokybę. Tiriamosios užpildė anoniminę internetinę anketą, kur atsakė į demografinius klausimus, aknės eigą, aknės bėrimų elementus ir jų lokalizaciją. Taip pat tiriamosios įsivertino savo aknę pagal suaugusiųjų moterų aknės skalę (AFAS^t angl. *Adult female acne scoring tool*) bei užpildė dermatologinio gyvenimo kokybės indekso klausimyną. Duomenys analizuoti MS Excel 2016 bei IBM SPSS 24.0 programomis.

Rezultatai. Tyrimo metu surinkta 615 anketų, iš jų 602 buvo įtrauktos į analizę. Visos tiriamosios turėjo aknę veide. Amžiaus vidurkis 28,5±6,9, vidutinis DLQI įvertis 6,4±5,4, vidutinis AFAS^t 1 1,9±0,8, vidutinis AFAS^t 2 0,9±0,8. U veido srityje bėrimus turėjo 376 (62,5 proc.), O srityje – 157 (26 proc.), T srityje – 69 (11,5 proc.) tiriamosios. Vyresnio amžiaus tiriamosioms bėrimai dažniau lokalizuoti O veido srityje, o jaunesnio amžiaus tiriamosioms – U srityje (vidutinis amžius atitinkamai 30±7,7 ir 27,7±6,2 metų; p=0,002). Respondentėms, kurioms aknė buvo ir nugaros srityje (44,7 proc.), turėjo aukštesnį AFAS^t 2 balą (atitinkamai 0,99±0,798 ir 0,79±0,839; p=0,001). Turinčios aknės randų, statistiškai reikšmingai turėjo didesnį DLQI įvertį (p=0,001).

Pagal aknės atsiradimo laiką, duomenys buvo paskirstyti į dvi grupes – nuolatinė aknė 431 (71,6 proc.) ir vėlyvoji aknė 171 (28,4 proc.). Vidutinis aknės pasireiškimo amžius, nuolatinės aknės tiriamosioms 13,8±0,07 ir 21,97±0,269 vėlyvosios aknės tiriamosioms, p=<0,001. Vidutinis AFAS^t 1 nuolatinės ir vėlyvosios aknės tiriamosioms atitinkamai buvo 1,91±0,03 ir 1,9±0,073; p=0,650. Nuolatinę aknę turinčiųjų vidutinis AFAS^t 2 įvertis buvo 0,92, o vėlyvąją aknę – 0,80; p=0,066. Nuolatinės aknės tiriamosios atvirų komedonų ir randų statistiškai reikšmingai turėjo daugiau nei vėlyvosios aknės, atitinkamai p=0,007; p=0,032.

Išvados. Suaugusioms moterims aknė dažniausiai pasireiškia apatiniame veido trečdalyje. Moterys, kurios aknę turėjo ne tik veide, bet ir kitose kūno vietose (nugaroje, krūtinėje), turėjo didesnį AFAS^t 2 įvertį. Didžioji dalis tirtų moterų turėjo nuolatinį, persistuojantį aknės potipį. Aknės sunkumas reikšmingai nesiskiria tarp suaugusiųjų moterų aknės potipių. Randai yra svarbūs aknės antriniai bėrimo elementai, sąlygojantys blogesnę tiriamųjų gyvenimo kokybę.

Raktažodžiai. Aknė; suaugusiųjų moterų aknė; vėlyvoji aknė; nuolatinė aknė.